

Avantprojecte de llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya

Compareixença al Parlament de Catalunya
17 gener 2023

Amb relació a l'Avantprojecte de llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya, des de la Coordinadora Catalana de Fundacions, volem formular les següents consideracions:

Presentació de la Coordinadora Catalana de Fundacions

- La Coordinadora Catalana de Fundacions és l'associació que agrupa i representa les fundacions a Catalunya. **+ 740 fundacions associades de tots els àmbits** (social, salut, educació, cultura, recerca...) a tot el territori.
- Funcions principals:
 - **Defensa i representació** dels interessos del sector
 - Contribuir al **creixement del sector fundacional** a Catalunya, incidint en la creació d'un marc legislatiu que **promogui la filantropia i el mecenatge**.
 - Fer **visible la bona feina de les fundacions** per al benestar i el progrés de la societat i la ciutadania.
 - Prestar **serveis a les fundacions associades** per tal que aquestes puguin assolir els seus objectius.

Pes i importància de les fundacions a Catalunya

- Les fundacions són entitats amb una gran tradició a Catalunya. **Més de 2.000 fundacions actives** a Catalunya de diferents àmbits d'actuació, i distribuïdes sobre el conjunt del territori.
- **Generen 90.000 llocs de treball i compten amb 40.000 voluntaris**
- **El món de les fundacions és absolutament transversal**, hi ha fundacions a pràcticament tots els àmbits.
- El desplegament al territori és molt rellevant. Encara que el 49% de les fundacions estan al Barcelonès, l'altre 51%, una mica més de la meitat, **es distribueixen pel territori del país**, de manera que en totes i cadascuna de les comarques de Catalunya hi ha fundacions aportant el seu servei a la societat, cosa que fa palès un dels valors bàsics de les fundacions, la seva proximitat a les persones i al territori.
- Les fundacions a Catalunya són un sector **d'entitats, en termes generals, mitjanes i petites**, al servei de la societat i de les persones, amb un model jurídic propi. Però també i més important amb uns valors propis d'altruisme, solidaritat, arrelament.

Consideracions i aportacions de la CCF al text de l'Avantprojecte de Llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya:

1. Consideracions prèvies:

Considerem que el nou text suposa un avanç important, que dona resposta al principi d'igualtat entre dones i homes, així com a la gestió de les controvèrsies mitjançant la mediació i els altres instruments tendents a evitar la judicialització dels conflictes. En termes generals considerem que l'actualització dona resposta a les noves realitats jurídiques, econòmiques i socials així com als reclams de la societat actual, la qual cosa és del tot positiva sota el nostre punt de vista.

També ens sembla molt adient la revisió del llenguatge que es proposa, perquè el text tingui una terminologia no sexista ni androcèntrica.

Pel que fa al Llibre III, relatiu a les persones jurídiques, i que és el que afecta de forma més concreta a les fundacions, considerem idònies les dues modificacions de contingut que s'introdueixen, doncs aporten major agilitat:

- La possibilitat de celebrar reunions per mitjans telemàtics si els estatuts no ho prohibeixen.
- La capacitat de les persones jurídiques públiques de constituir fundacions sense que sigui necessària la concurrència de persones privades

Pel que fa a les modificacions tendents a la paritat en els òrgans de govern, proposem que la revisió dels articles afectats es faci en uns termes que a la pràctica no resultin incoherents, contradictoris o inaplicables, doncs cal tenir present que estem en un marc de relacions privades i no es pot imposar la paritat de manera absoluta. En aquest sentit, ja es reconeix aquesta cobertura en alguns articles amb la salvaguarda "tenint present de manera específica el seu substrat social i les finalitats de cada entitat".

2. Comentaris i propostes a l'articulat

Article 3. Modificació del llibre tercer del Codi civil de Catalunya.

3.1 Es modifica l'article 311-4.2, que queda redactat de la manera següent:

2. La denominació de les persones jurídiques no pot consistir exclusivament en el nom d'un territori i no pot incloure expressions dotades de valor oficial o institucional ni contràries a la llei, a l'ordre públic, als bons costums o discriminatòries.

<i>Valoració CCF: adient</i>

3.2 S'incorpora un nou article, l'article 311-10, que queda redactat de la manera següent:

Article 311-10. Persones jurídiques del sector públic

1. Les persones jurídiques del sector públic sotmeses al dret privat tenen l'obligació de **garantir** el principi d'igualtat entre dones i homes en la seva representació orgànica, gestió i formació de la voluntat.

2. Les persones jurídiques del sector públic sotmeses al dret privat han de promoure la incorporació, en els plecs de clàusules administratives particulars i, si escau, en els documents corresponents de formalització dels contractes, de clàusules d'adhesió o de recurs a la mediació, a l'arbitratge o a altres mecanismes de resolució extrajudicial dels conflictes.

*Valoració CCF: Pot resultar de difícil compliment quan la representació en l'òrgan de govern vingui determinada en funció del càrrec. **Proposem reemplaçar garantir per respectar.***

3.3 Es modifica l'article 312-3.1 i 3, que queda redactat de la manera següent:

1. Els òrgans col·legiats estan compostos, com a mínim, per tres membres, designats en l'acte constitutiu o d'acord amb els estatuts, i tenir almenys una persona que ocupi (*la presidència i una altra que ocupi la secretaria*). Aquest darrer càrrec pot correspondre a una persona que no tingui la condició de membre de l'òrgan col·legiat. (*La persona que ocupa la secretaria*), en aquest cas, intervé en les reunions amb veu però sense vot, i té el deure d'advertir de la legalitat dels acords que pretengui adoptar l'òrgan. En la formació de l'òrgan col·legiat s'ha de **respectar** el principi de paritat de dones i homes en els òrgans de govern, tenint present de manera específica el seu substrat social i les finalitats de cada entitat.¹

3. Si els estatuts no estableixen qui ha de substituir temporalment la persona que ocupa (*la presidència*) en cas de vacant, absència, impossibilitat o qualsevol altra causa, (*la presidència*) correspon a qui ocupa (*les vicepresidències*) d'acord amb llur ordenació, al membre de l'òrgan

• ¹ **Fundacions i igualtat de gènere.**

- Des de l'Observatori de Fundacions de Catalunya l'any 2020 vam fer l'**estudi "La composició de gènere a les fundacions"** on vam constatar un seguit de conclusions:
 - Existeix una **alta participació de les dones a totes les dimensions de la gestió i realitat quotidiana del món fundacional**.
 - Des del voluntariat fins a les plantilles de persones treballadores, les dones es constitueixen com a majoria folgada amb percentatges que "sorpassen" còmodament el 60%, denotant una important feminització del sector, especialment als sub-àmbits social, de la salut i educatiu. També als equips directius les dones representen una clara majoria, en una proporció que frega el 60%. És als patronats, però, en tant que òrgans de govern de les fundacions, on aquesta situació es capgira i la participació femenina cau per sota el 35%. Val a dir però, que als consells d'administració de les empreses espanyoles la proporció és del 80% (homes) i 20% (dones) i a les societats de l'IBEX és del 77% (homes) i 23% (dones)
- Igualment la CCF promou entre els seus socis el "**Codi de Bon Govern i bones pràctiques de gestió de les fundacions**", que recull, entre altres, el següent principi:
 - 6. Igualtat d'oportunitats i no discriminació
 - "*Les fundacions rebutjaran qualsevol discriminació per raó de raça, nacionalitat, origen social, edat, sexe, estat civil, orientació sexual, ideologia, opinions polítiques, religió o qualsevol altra condició personal, física o social dels seus professionals, promovent la igualtat d'oportunitats entre ells. En particular, promouran la igualtat de tracte entre homes i dones pel que fa a l'accés a tots els càrrecs, a la formació, a la promoció de professionals i a les condicions de feina. Així mateix, vetllaran per la paritat en el patronat i altres òrgans delegats.*"

amb més antiguitat en el càrrec o, en darrer terme, al de més edat. En els mateixos casos, la titular de (la vocalia de menys edat) substitueix la persona que ocupa el càrrec de (secretaria).

Valoració CCF: En alguns casos (ex: en funció dels criteris de designació dels membres del patronat que estableixin els estatuts) pot ser de difícil compliment respectar el principi de paritat de dones i homes en els òrgans de govern. Serà important actuar amb flexibilitat i analitzar cas per cas.

3.4 Es modifica l'article 312-5.2, que queda redactat de la manera següent:

2. Les reunions es poden fer per videoconferència o per altres mitjans telemàtics si els estatuts de les persones jurídiques no ho prohibeixen de manera expressa, sempre que resti garantida la identificació (de les persones assistents), la continuïtat de la comunicació, la possibilitat d'intervenir en les deliberacions i l'emissió del vot. En aquest cas, s'entén que la reunió se celebra al lloc on és la persona que la presideix, si els estatuts no disposen altra cosa.

Valoració CCF: adient

3.5 Es modifica l'article 321.4 del Codi civil de Catalunya, que queda redactat de la manera següent:

Article 321-4 Estatuts

1. Els estatuts de les associacions han d'incloure, almenys, les dades següents:

- a) La denominació.
- b) El domicili.
- c) La durada, si no es constitueix per temps indefinit, i la data d'inici de les activitats, si no coincideix amb la d'atorgament de l'acta fundacional.
- d) Les finalitats i les activitats que es proposa dur a terme, indicant-ne l'àmbit territorial.
- e) Els (tipus de persones associades), si escau, i els requisits que s'han de complir per a adquirir la condició (d'associat o associada) en cada cas, les causes de pèrdua d'aquesta condició i els procediments d'admissió i de baixa, incloent-hi, si s'ha previst, la baixa disciplinària.
- f) Els drets i els deures del les (persones associades) i el règim disciplinari.
- g) En les associacions en què col·laboren persones en règim de voluntariat, els mecanismes de participació d'aquestes.
- h) Les regles sobre la convocatòria i la constitució de l'assemblea general ordinària i de l'extraordinària.
- i) Les regles sobre l'organització i el funcionament de l'òrgan de govern que estableixin el règim de convocatòria i constitució, la composició, la manera de designar-ne, destituir-ne i renovar-ne els membres, i la durada del mandat d'aquests.
- j) El règim de deliberació i adopció d'acords dels òrgans col·legiats i el procediment d'aprovació de les actes.
- k) El procediment de modificació dels estatuts.
- l) El règim econòmic.
- m) La previsió de la destinació dels béns sobrants, en cas de dissolució, d'acord amb el que estableix l'article 324-6.

2. Els estatuts poden establir que les controvèrsies que sorgeixin per raó del funcionament de l'associació se sotmetin a arbitratge o mediació.

Valoració CCF: *adient*

3.6 Es modifica l'article 322-7, que queda redactat de la manera següent:

1. Cada (*persona associada*) té, com a mínim, un vot en l'assemblea general. Els estatuts poden establir la suspensió de l'exercici d'aquest dret per l'incompliment d'obligacions econòmiques.
2. Els estatuts de les associacions d'interès particular i d'aquelles en què hi hagi persones jurídiques que tinguin la condició d'associades poden establir sistemes de vot ponderat. La ponderació ha d'estar basada en la representativitat de les (*persones associades*) o en altres criteris objectius. El vot ponderat no opera en l'adopció d'acords de caràcter disciplinari.
3. El dret de vot es pot exercir per delegació, per correu postal, per vot electrònic o per altres mitjans telemàtics, si els estatuts no ho prohibeixen de manera expressa.
4. L'assemblea general, si es qüestiona el dret de vot d'alguna (*persona associada*) per raó d'un possible conflicte d'interessos amb l'associació, ha de decidir sobre aquesta qüestió en votació separada i, si escau, secreta.

Valoració CCF: *adient*

3.7 Es modifica l'article 322-10, que queda redactat de la manera següent:

Article 322-10. Composició de l'òrgan de govern i requisits per a ésser-ne membre

1. L'òrgan de govern té caràcter col·legiat. Els estatuts en determinen la composició.
2. (*Les persones*) que integren l'òrgan de govern han d'ésser associades i han de tenir capacitat per a exercir llurs drets socials.
3. Les associacions declarades d'utilitat pública, mentre mantinguin aquest caràcter, han de **garantir** la paritat en els seus òrgans de govern, tret dels supòsits en que això sigui incompatible amb el seu substrat social i les seves finalitats.
4. Les persones inhabilitades d'acord amb la legislació concursal no poden ésser membres de l'òrgan de govern de les associacions que duen a terme una activitat econòmica mentre no hagi finit el període d'inhabilitació.

Valoració CCF: *Pot resultar de difícil compliment en funció del procediment electoral que estableixin els estatuts (ex: llistes obertes). En coherència amb l'exposat anteriorment, proposem reemplaçar garantir per respectar.*

3.8 Es modifica l'article 322-12.1, 2 i 3, que queda redactat de la manera següent:

1. Els membres de l'òrgan de govern han d'ésser escollits, en reunió de l'assemblea general, o per mitjà del procediment electoral que estableixin els estatuts, per votació de totes les (*persones associades*) que estiguin en situació d'exercir llurs drets socials. El vot es pot exercir per delegació, per correu postal, per vot electrònic o per altres mitjans telemàtics si els estatuts no ho prohibeixen de manera expressa.

2. Les candidatures que es presentin a elecció tenen dret a comunicar llur programa d'actuació a les (*persones associades*) abans de la data de l'elecció, i també, si aquesta es fa en assemblea general, durant la mateixa reunió. A aquests efectes, tenen dret a disposar de la llista de les persones associades amb antelació suficient. L'òrgan de govern, a proposta de (*les candidatures*), ha de fer arribar a les (*persones associades*), una vegada com a mínim, els programes i les altres comunicacions que siguin raonables. En els casos en què (*les associades*) ho autoritzin expressament, l'òrgan de govern pot facilitar a les candidatures que ho demanin el domicili, els telèfons i les adreces de correu electrònic de les persones associades.

Quan l'associació hagi estat declarada d'utilitat pública, **les candidatures que es presentin a elecció han de respectar** la paritat entre dones i homes, excepte que això sigui incompatible amb el seu substrat social i les seves finalitats.

3. (*Les persones integrants*) de la candidatura més votada són escollides membres de l'òrgan de govern, llevat que els estatuts requereixin una majoria qualificada o estableixin algun altre sistema de provisió dels càrrecs.

*Valoració CCF: Pot resultar de difícil compliment determinats casos. **Proposem un redactat del tipus “es vetllarà perquè les candidatures que es presentin respectin la paritat entre dones i homes” (...).** Cal tenir en compte que el resultat del procés electoral serà el que determinarà finalment la composició final de l'òrgan de govern.*

3.9 Es modifica l'article 322-14.1, que queda redactat de la manera següent:

1. Els membres de l'òrgan de govern han d'exercir llurs funcions amb la diligència (*d'una persona bona administradora*), d'acord amb la llei i els estatuts, i servir el càrrec amb lleialtat a l'associació, actuant sempre en benefici d'aquesta.

Valoració CCF: adient

3.10 Es modifica l'article 331-2.1, que queda redactat de la manera següent:

1. Poden constituir fundacions les persones físiques i les persones jurídiques, privades i públiques.

Valoració CCF: adient

3.11 Es modifica l'article 332-3.2, que queda redactat de la manera següent:

2. En cas que els membres del patronat siguin persones físiques, han de complir els requisits següents:

- a) Haver assolit la majoria d'edat.
- b) No estar inhabilitades per a exercir càrrecs públics o per a administrar béns.
- c) No haver estat (*condemnades*) per delictes contra el patrimoni o contra l'ordre socioeconòmic o per delictes de falsedat.

Valoració CCF: <i>adient</i>

3.12 Es modifica l'article 332-8, que queda redactat de la manera següent:

Article 332-8. Exercici de les funcions de govern

1. (*Les persones que formen el patronat*) han d'exercir llurs funcions amb la diligència d'una persona bona administradora, d'acord amb la llei i els estatuts, i servir el càrrec amb lleialtat a la fundació, actuant sempre en interès d'aquesta.
2. (*Les persones que formen el patronat*) han de fer que es compleixin les finalitats fundacionals i tenen el deure de conservar els béns de la fundació i mantenir-ne la productivitat, seguint criteris financers de prudència adequats a les circumstàncies econòmiques i a les activitats que dugui a terme la fundació.
3. (*Les persones que formen el patronat*) per a complir llurs funcions, tenen el dret i el deure d'assistir a les reunions, d'informar-se sobre la marxa de la fundació i de participar en les deliberacions i en l'adopció d'acords. Han de complir també els deures comptables que regula l'article 313-1, custodiar els llibres, tenir-los actualitzats i guardar secret de les informacions confidencials relatives a la fundació, fins i tot després d'haver cessat en el càrrec.
4. Si una tercera part de (*les persones que formen el patronat*) considera, per raons justificades, que hi ha alguna circumstància excepcional en la gestió de la fundació que aconsella la realització d'una auditoria de comptes, encara que no es produeixi cap de les circumstàncies a què fa referència l'article 333-11, poden demanar la convocatòria del patronat per a sol·licitar de manera raonada la realització de la dita auditoria. Si el patronat no és convocat o, un cop convocat amb aquesta finalitat, no acorda la realització de l'auditoria sol·licitada, el protectorat, a petició de (*les persones interessades que formen part del patronat*), donant audiència prèvia al patronat, pot requerir a la fundació que faci l'auditoria, a càrrec de la mateixa fundació, sempre que s'acrediti l'existència d'alguna circumstància excepcional que l'aconselli en interès de la fundació.

Valoració CCF: <i>adient</i>

Conclusions

Des de la Coordinadora Catalana de Fundacions considerem que l'actualització del Codi Civil de Catalunya és un pas endavant, dona resposta a les noves realitats socials i esdevé un instrument de progrés a l'alçada dels reptes de la societat actual. És l'expressió del caràcter de la societat catalana, una societat diversa i moderna que necessita un marc normatiu de convivència adaptat a les noves realitats socials.

Pel que fa al Llibre III, les propostes de modificació de contingut i la revisió del llenguatge donen resposta als canvis socials i tecnològics.

Pel que fa a la paritat dels òrgans de govern en base al principi d'igualtat i no discriminació per raó de gènere, tot i que el sector fundacional té bons nivells de paritat, serà necessari donar un cert temps d'adaptació als patronats i acompanyar algunes fundacions amb accions de sensibilització i bones pràctiques per ajudar-les a assolir aquesta exigència. Igualment en alguns casos (ex: en funció dels criteris de designació dels membres del patronat que estableixin els estatuts) pot ser de difícil compliment. Serà important actuar amb flexibilitat i analitzar cas per cas.

La [Coordinadora Catalana de Fundacions](#) és l'única entitat de segon nivell del món fundacional català i representa els interessos de les fundacions davant els poders públics i la societat. Creada l'any 1978, compta amb més de 740 fundacions associades en l'àmbit educatiu, de salut, d'acció social, cultural, de recerca i de cooperació.

Les seves finalitats són:

- Representar i defensar els interessos de les fundacions associades.
- Contribuir al creixement del sector fundacional a Catalunya, incidint en la creació d'un marc legislatiu que promogui la filantropia i el mecenatge.
- Fer visible la bona feina de les fundacions per al benestar i el progrés de la societat i els seus ciutadans.
- Prestar serveis a les fundacions associades per tal que aquestes puguin assolir els seus objectius.

Registre d'associacions de la Generalitat de Catalunya núm. 5969 secció 1a
Registre Grups d'Interès del Parlament de Catalunya núm. 17194
Registre Grups d'Interès núm. 363

Barcelona, gener de 2024